

Dosarul nr. 2r-461/22
2-21002521-01-2r-14092022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud. M. Muruianu
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud. L. Pruteanu, I. Țurcan, I. Cotruță

D E C I Z I E

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Ion Afteni,

în cauza civilă intentată la cererea de chenare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Berezovschi Adrian” împotriva lui Ion Afteni și Valeri Afteni cu privire la încasarea sumei,

împotriva încheierii din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Afteni Ion împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 11 ianuarie 2021, CA „Berezovschi Adrian” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Afteni Ion și Afteni Valeri cu privire la încasarea sumei.

Prin hotărârea din 27 iulie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de CA „Berezovschi Adrian” împotriva lui Afteni Ion și Afteni Valeri cu privire la încasarea sumei.

S-a încasat de la Afteni Ion în beneficiul CA „Berezovschi Adrian”, datoria formată în temeiul contractului nr. 22 din 19.03.2013 în sumă de 2 250 de euro convertiți în lei la cursul BNM la data încasării și suma de 54 500 lei.

S-a încasat de la Afteni Valeri în beneficiul CA „Berezovschi Adrian”, datoria formată în temeiul contractului nr. 38 din 09.11.2015 în sumă de 2 250 euro convertiți în lei la cursul BNM la data încasării și suma de 54 500 lei.

S-a încasat în mod solidar, de la Afteni Ion și Afteni Valeri în beneficiul CA „Berezovschi Adrian”, taxa de stat în sumă de 6 135 de lei.

La 30 noiembrie 2021, avocatul Staruș Denis, în interesele lui Afteni Valeri a declarat apel împotriva hotărârii.

La 21 martie 2022, Afteni Ion a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a apelului și casarea hotărârii.

Prin încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-au admis cererile apelanților cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-au repus

apelanții în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-au admis cererile apelanților de scutire de la plata taxei de stat.

S-au scutit apelanții Afteni Ion și Afteni Valeri de la achitarea taxei de stat, la înaintarea cererilor de apel depuse împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în sumă de 4 601,25 de lei.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse Afteni Ion și de avocatul Staruș Denis în interesele lui Afteni Valeri, împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

S-a comunicat apelantului Afteni Ion și reprezentantului lui Afteni Valeri, avocatului Staruș Denis, despre necesitatea prezentării cererilor de apel motivate în instanța de apel, în termen de 10 zile din momentul primirii prezentei încheieri.

S-a explicat apelanților că, în caz dacă nu vor prezenta apelul motivat în termenul stabilit, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu toate documentele anexate vor fi restituite, fără citarea participanților la proces.

La 21 iunie 2022, reprezentantul apelantului Afteni Valeri, avocatului Staruș Denis, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

La 12 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Afteni Ion a depus cerere de apel motivată, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de avocatul Staruș Denis, în interesele lui Afteni Valeri și s-a intentat procedura de apel.

Prin încheierea din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Afteni Ion împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 19 august 2022, Afteni Ion a declarat recurs împotriva încheierii din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Afteni Ion împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii și restituirea cauzei instanței de apel, pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că încheierea contestată este neîntemeiată și pasibilă de casare.

În acest context, recurentul a susținut că încheierea din 14 iulie 2022 a parvenit în penitenciarul în care î-și ispășește pedeapsa la data de 28 iulie 2022, iar lui i-a fost comunicată doar la 4 iulie 2022, dată de la care urmează a fi calculat termenul de 10 zile pentru depunerea cererii de apel motivată, conform încheierii de nu dat curs din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, a menționat că apelul motivat a fost depus la data de 12 iulie 2022 după ce luat cunoștință cu hotărârea motivată, până la expirarea termenului acordat de instanță.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că, copia încheierii contestate a fost expediată către recurent, însă dovada legală de recepționare a acesteia lipsește.

Din acest motiv, Colegiul consideră că recursul depus la 19 august 2022, prin intermediul oficiului poștal (f.d.96), este declarat în termen.

Conform art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, în raport cu motivele recursului declarat, probele anexate la dosar și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

După cum rezultă din actele dosarului, CA „Berezovschi Adrian” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Afteni Ion și Afteni Valeri cu privire la încasarea sumei.

La 27 iulie 2021 a fost pronunțată hotărârea pe cauza dată.

La 21 martie 2022, Afteni Ion a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a apelului și casarea hotărârii.

Prin încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse Afteni Ion împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererilor de apel motivate, în termen de 10 zile din momentul primirii prezentei încheieri. S-a explicat că în cazul ne prezentării cererii de apel motivată în termenul stabilit, aceasta va fi restituită, fără citarea participanților la proces.

La 12 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Afteni Ion a depus cerere de apel motivată, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Iar, prin încheierea din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Afteni Ion împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Curtea de Apel Chișinău și-a întemeiat soluția în baza prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, motivând că de către apelant nu au fost îndeplinite, în termenul acordat, cerințele indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022.

În acest sens, Colegiul a menționat că încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022, a fost recepționată de către apelant la data de 28 iunie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție (DS8006913194AS), iar cererea de apel motivată a fost expediată instanței, prin intermediul poștei electronice, la data de 12 iulie 2022.

Astfel, a reținut că termenul de 10 zile în care Afteni Ion era obligat să înlăture incidentele procesuale și-a început cursul din data de 29 iunie 2022 și a expirat la data de 8 iulie 2022.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel de a restitui de apelul pentru motivele reținute, una neîntemeiată și care urmează a fi apreciată ca o limitare a dreptului apelantului de acces la o instanță și la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul apreciază ca fiind întemeiate raționamentele din recurs.

Or, în prezenta cauză se observă că încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Afteni Ion împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, nu a fost recepționată nemijlocit de către acesta la data de 28 iunie 2022, potrivit avizului de recepție (DS8006913194AS).

Colegiul reține că la dosar este anexată scrisoarea potrivit căreia încheierea de nu dat curs cererii de apel, a fost expediată către Afteni Ion, în adresa Penitenciarului nr. 4 Cricova, unde ultimul î-și ispășește pedeapsa.

Iar, în aceste condiții, nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că apelantul a recepționat încheierea din 24 mai 2022 la data de 28 iunie 2022, de fapt la această dată încheierea fiind recepționată de către un reprezentant al penitenciarului.

Avizul de recepție nu a fost semnat nemijlocit de apelant/recurent și, prin urmare, instanța de apel nu a avut dovezi privind comunicarea încheierii la data menționată.

Instanța nu a așteptat să aibă vreo confirmare de recepționare a scrisorii, înainte de a decide să restituie cererea de apel.

Potrivit recurentului, aceasta a fost recepționată doar la data de 4 iulie 2022, astfel că, el a expediat cererea de apel motivată până la expirarea termenului de 10 zile acordat de instanță prin încheierea din 24 mai 2022.

În context, Colegiul nu poate reține ca fiind justificat pentru restituirea cererii de apel, argumentul instanței de apel precum că apelantul nu a îndeplinit în interiorul termenului indicațiile instanței, în lipsa unei dovezi clare că încheierea din 24 mai 2022 a fost recepționată de către Afteni Ion înainte de data de 4 iulie 2022.

În cauza *Dunas vs. Republica Moldova*, Curtea Europeană a observat că legea impunea în mod clar dovada recepționării unei scrisori. În alte hotărâri pronunțate anterior (*Russu v. Republica Moldova*, nr. 7413/05, §§ 19-28, 13 noiembrie 2008; *Godorozea*, § 31; *Rassohin v. Republica Moldova*, nr. 11373/05, § 34, 18 octombrie 2011 și *Deli v. Republica Moldova*, nr.42010/06, § 51, 22 octombrie 2019), referindu-se și la interpretarea legislației naționale făcută de către Plenul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, Curtea a constatat că, în practică, instanțele naționale nu acceptă drept probe suficiente expedierea unei scrisori de către o instanță și cer dovada recepționării ei.

Deci, deși Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea la locul de detenție al apelantului, în lipsa unor probe clare că acesta a primit scrisoarea sau a refuzat recepționarea acesteia, în practica națională se consideră că aceasta nu a primit-o.

Iar, la caz, în lipsa probelor că încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, ar fi fost recepționată de către apelant, instanța de apel în mod nejustificat a concluzionat că termenul de a înlătura neajunsurile a expirat.

Colegiul notează că restituirea apelului pentru motivele reținute de instanța de apel în încheierea din 14 iulie a Curții de Apel Chișinău, ar putea aduce atingere nejustificată dreptului apelantului Afteni Ion de acces la instanța de judecată, protejat de art. 5 din Codul de procedură civilă, art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 CEDO.

Efectivitatea dreptului de acces la instanța de judecată impune ca un individ să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o

ingerință în drepturile sale (Bellet împotriva Franței, Hotărârea din 4 decembrie 1995, pct. 42, 36, Cañete de Goñi împotriva Spaniei, nr. 55.782/00, pct. 34, CEDO 2002-VIII).

Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cauza Airey vs. Irlanda, Curtea Europeană a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

În context, Colegiul menționează că apelantul a depus cerere de apel motivată la 12 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, însă, instanța de apel urmează să verifice și să supună unei analize în actul judecătoresc emis alegerile recurentului ce vizează recepționarea de către acesta a încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel din 24 mai 2022.

Și, pentru a nu aduce atingere nejustificată dreptului apelantului de acces la instanța de judecată, protejat de art. 5 din Codul de procedură civilă, art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 CEDO, Colegiul consideră oportun de a admite recursul, declarat de Afteni Ion, cu casarea încheierii din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, de la stadia de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Afteni Ion.

Se casează încheierea din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chenare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Berezovschi Adrian” împotriva lui Ion Afteni și Valeri Afteni cu privire la încasarea sumei și se restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la stadia de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh